

Lausunto

19.08.2025

Asia: VN/11304/2024-VM-28

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä kirjallista asiantuntijalausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi.

SAK kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu asiassa seuraavaa. Lausunto on rakennettu niin, että ensin mainitaan kyseessä oleva muutos ja tämän jälkeen SAK:n kommentit.

”Pieni- ja keskituloisten työn verotusta kevennettäisiin, ja ansiotuloverotuksen ylimmät marginaaliveroasteet alennettaisiin noin 52 prosenttiin. Lisäksi pieni- ja keskituloisten työtulovähennystä korotettaisiin yhteensä 100 miljoonalla eurolla.”

Pidämme perusteltuna sitä, että veronkevennyksiä kohdistetaan pieni- ja keskituloisiin palkansaajiin, sillä juuri näissä tuloluokissa verotus vaikuttaa ostovoimaan. Sen sijaan ylimpien marginaaliveroasteiden alentaminen heikentää verotuksen progressiota ja kasvattaa eriarvoisuutta, sillä kevennys hyödyttää suhteettomasti korkeimpia tuloluokkia. Tutkimustiedon perusteella ylemmät tuloluokat eivät merkittävästi lisää työntekoaan ansiotuloveronkevennysten seurauksena. Lisäksi pysyvä veropohjan kaventaminen lisää painetta julkisten palvelujen rahoitukseen,

”Ansiotuloveroperusteisiin tehtäisiin indeksitarkistus. Tarkistus jätettäisiin kuitenkin tekemättä niillä tulotasoilla, joille ylimpien marginaaliverojen alentaminen kohdistuisi.”

Indeksitarkistuksen osittainen jäädyttäminen lähtökohtaisesti luo epäselvyyttä ja rapauttaa verojärjestelmän ennakoitavuutta. Tutkimustiedon perusteella ylemmät tuloluokat eivät kuitenkaan merkittävästi lisää työntekoaan ansiotuloveronkevennysten seurauksena, joten jäädytystä ylimpien tuloluokkien osalta ei voida taloustieteen näkökulmasta pitää ongelmallisena.

”Eläketulon lisäveroa pienennettäisiin.”

Kannatamme sitä, että pienituloisten eläkeläisten verotus kevenee, sillä tämä parantaa heidän toimeentuloaan ja ostovoimaansa. Suurten eläkkeiden osalta verotus ei tulisi keventyä enempää kuin vastaavan palkkatulon verotus.

”Työtulovähennyksen lapsikorotusta kasvatettaisiin 105 euroon lasta kohti. Yksinhuoltajuuden perusteella korotus myönnettäisiin edelleen kaksinkertaisena.”

Pidämme ehdotusta työtulovähennyksen lapsikorotuksen kasvattamisesta perusteltuna ja kannatettavana, sillä tämä tukee työssäkäyvien lapsiperheiden toimeentuloa ja yksinhuoltajien asemaa. Korotuksen reaalivaikutus jää kuitenkin rajalliseksi, mikäli tasoa ei sidota indeksiin.

”Työsuhdepolkupyörien verovapaus poistettaisiin. Muutosta sovellettaisiin polkupyöräetuihin, joiden käyttöönottoon työnantaja ja työntekijä olisivat sitoutuneet 24.4.2025 tai sen jälkeen. Ennen tätä sovittuihin polkupyöräetuihin sovellettaisi nykyisiä säännöksiä sopimuskauden loppuun saakka.”

Vaikka SAK ei alun perin erityisesti kannattanut työsuhdepolkupyörien verovapautta, pidämme esitettyä muutosta ongelmallisena. Esitetty muutos on mitä ilmeisimmin aiheuttanut ennennäkemättömän markkinahäiriön ja ajanut alan yritykset suhteettoman epävarmuuden tilaan. Muutokseen sisältyvä siirtymäsäännös ei poista tätä ongelmaa millään tavalla.

”Kotona työskentelystä ei enää myönnettäisi työhuonevähennystä palkkatulon hankkimisesta johtuvana menona.”

Pidämme ehdotusta etätöön työhuonevähennyksen poistamisesta epäoikeudenmukaisena. Etätö aiheuttaa työntekijöille todellisia kustannuksia (esimerkiksi tila, sähkö ja laitteet). Työnantajat

hyötyvät etätyöstä säästöinä, joten on kohtuullista, että työntekijät voivat vähentää edes osan kustannuksistaan verotuksessa. Vähennysoikeutta ei tulisi poistaa.

”Luovutusvoittoverotusta ja varainsiirtoverotusta muutettaisiin ehdollisen lisäkauppahinnan osalta.”

Pidämme ehdotettua tarkennusta lähtökohtaisesti kannatettavana, sillä se selkeyttää luovutusvoittoverotuksen ja varainsiirtoverotuksen soveltamista.

”Suomeen töihin tulevien avainhenkilöiden lähdevero alennettaisiin 32 prosentista 25 prosenttiin.”

Lähtökohtaisesti kannatamme avainhenkilöveron alennusta ja soveltamisalan laajentamista. On perusteltua houkutella Suomeen osaajia ja tukea paluumuuttoa. Avainhenkilöverotuksen käyttö on vuosittain vähäistä, mutta sillä on tutkimusten perusteella havaittu olevan vaikutusta kansainvälisten osaajien liikkuvuuteen.

”Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus poistettaisiin. Vähennysoikeus poistuisi sekä työntekijä- ja työnantajapuolelta.”

Dosentti Timo Viherkenttä on kirjoittanut teemasta lausunnon, joka puoltaa vahvasti vähennysoikeuden säilyttämistä. Lausunto on kokonaisuudessaan luettavissa täältä: <https://www.sak.fi/ajankohtaista/uutiset/vero-oikeuden-nakokulmat-puoltavat-tyomarkkinajarjestojen-jasenmaksujen-verovahennysoikeuden-sailyttamista/>

Esitysluonnoksen mukaan ”hallitus päätti kevään kehysriihessä useista toimista, joilla vahvistetaan Suomen talouskasvun edellytyksiä. Näiden kasvutoimien rahoittamiseksi päätettiin myös monista verotusta kiristävästä toimista.” Näihin väitettyihin kasvutoimiin sisältyy muun muassa yritysten yhteisöveron alennus, joka heikentää verotuottoja lähes miljardilla eurolla. Näitä massiivisia verotuottomenetyksiä pienet verotusta kiristävät toimet, kuten työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poistuminen, eivät paikkaa.

Hallituksen esityksessä on pyritty kohtelemaan symmetrisesti sekä työnantajien että työntekijöiden jäsenmaksuja siten, että molempien osapuolten työmarkkinajärjestöille suorittamat maksut säädettäisiin vähennyskeltottomiksi. Symmetriaa toteutuu ainoastaan muodollisesti: kummankaan osapuolen työmarkkinajärjestöt eivät ole enää tuloverolain näkökulmasta erityisasemassa.

Esityksessä on kuitenkin huomattavaa epäsymmetriaa työnantajien ja työntekijöiden välillä. Työntekijöiden osalta vähennysoikeus poistuu kokonaisuudessaan ilman poikkeuksia. Työnantajilla ja

yrittäjillä taas säilyy mahdollisuus kohdistaa edunvalvontaan liittyviä kustannuksia sellaisiin maksuihin, jotka eivät muodollisesti ole jäsenmaksuja, vaan yksilöityjä palveluveloituksia.

Lisäksi yrityskohtainen työehtosopimuskenttä jää esityksen ulkopuolelle: työnantaja voi edelleen vähentää oman neuvottelu- ja sopimustoimintansa kustannukset, koska kyseessä on suoraan liiketoimintaan liittyvä meno, ei järjestölle suoritettu jäsenmaksu. Työnantajilla on siis edelleen mahdollisuus vähentää osa työmarkkinavaikuttamiseen liittyvistä kuluistaan verotuksessa, mutta työntekijöillä vastaavaa mahdollisuutta ei ole.

Esitysluonnos laajentaa vähennyskiellon koskemaan myös etuyhteysjärjestöjä. Tästä huolimatta esitys ei kata kaikkia käytännön tilanteita. Erityisesti elinkeinoelämän laajempaan lobbaus- ja edunvalvontatoimintaan liittyvät maksut voivat edelleen olla vähennyskelpoisia, mikä asettaa eri verovelvollisryhmät eriarvoiseen asemaan.

Jos ja kun esityksen tavoitteena on symmetria, esitystä olisi syytä tarkentaa siten, että myös työnantajapuolen lobbaus- ja neuvottelutoimintaan liittyvät maksut rajataan järjestelmällisesti vähennyskelvottomiksi riippumatta siitä, onko toiminta organisoitu jäsenmaksujen vai erillisten palvelumaksujen kautta. Vaihtoehtoisesti voitaisiin harkita vähennysoikeuden säilyttämistä siten, että molemmilla osapuolilla olisi yhdenmukainen mahdollisuus vähentää toimintaansa liittyviä välttämättömiä kustannuksia (esimerkiksi oikeusapu ja koulutus).

Nykyisessä esitysluonnoksessa todetaan, että ”vähennyskelpoisia menoja eivät ole työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut eivätkä sellaisten muiden järjestöjen jäsenmaksut, joilla sääntöjensä mukaan voi olla työmarkkinatoimintaan liittyviä tavoitteita.” Symmetrian turvaamiseksi pykälää tulisi täydentää esimerkiksi seuraavasti (uusi momentti):

”Vähennyskelpoisia menoja eivät ole myöskään sellaiset maksut, joilla tosiasiallisesti rahoitetaan työmarkkinatoimintaan, sopimus- ja neuvottelutoimintaan tai vastaavaan edunvalvontaan liittyvää toimintaa, riippumatta siitä, kannetaanko ne jäsenmaksuina, palvelumaksuina tai muulla nimikkeellä. Vähennyskelvottomuus koskee sekä työntekijä- että työnantajapuolen järjestöjä sekä muita yhteisöjä, jotka harjoittavat työmarkkinatoimintaan rinnastettavaa vaikuttamistoimintaa.”

Tällainen muotoilu kaventaisi mahdollisuutta erotella jäsenmaksuja ja palvelumaksuja keinoitekoisesti sekä estäisi työnantajapuolta säilyttämästä verotuksellista etua hyödyntämällä organisatorisia järjestelyjä.

Laaka Mari
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry